

**EVALUARE NAȚIONALĂ
LA FINALUL CLASEI a IV-a
2024**

Test 1

LIMBA SLOVACĂ MATERNĂ
pentru elevii de la școlile și secțiile
cu predare în limba slovacă

Județul/sectorul

Localitatea

Școala

Numele și prenumele elevului

.....

Clasa a IV-a

Băiat ☐

Fată ☐

O Johannovi, ktorý rád čítal

Tereza Sebesta

Vyučovanie v kláštornej škole sa práve skončilo, ale jeden z chlapcov sa nikam neponáhľal. Ostatní žiaci sa rýchlo drali cez dvere von, Johannovi sa však nechcelo.

„Čo tu ešte robíš?“ opýtal sa netrpezlivo učiteľ, mních Michal.

Johann sa rozhladol po triede. Keď sa presvedčil, že sa ocitol s učiteľom osamote, opatrne sa spýtal: „Brat Michal, rád by som sa pozrel do kláštornej knižnice, ak by sa dalo...“

Mních trochu zmätene potriasol hlavou. Bola to veľmi nezvyčajná požiadavka. Málokto z dieťa prejavovalo záujem o čítanie. Ale brat Michal vedel, že zvedavosť treba v deťoch podporiť. Koniec koncov, prečo by sa chlapec nemohol na chvíľu pozrieť na knihy?

„Dobre teda,“ odvetil mních napokon. „Ale len na chvíľku! Pod' so mnou,“ pokynul chlapcovi a vydal sa dlhou chodbou smerom ku knižnici. Celou cestou Johanna poučoval: „Musíš byť ale obzvlášť opatrný. Tu v kláštore máme veľmi vzácne a cenné spisy. Mnohé z nich nikde inde na svete nenájdeš. V žiadnom prípade ich nesmieš poškodiť!“ dodal, keď hľadal na ťažkom zväzku kľúče od knižnice.

Johann horlivo odsúhlasil všetko, čo mu brat Michal nakázal, len aby konečne uvidel všetky tie nádherné knihy. Miloval kroniky aj ilustrované biblické príbehy. Ešteže ho otec, bohatý zlatník, mohol poslať do kláštornej školy. Tam Johanna naučili nielen čítať, ale prebudili v ňom aj lásku ku knihám. Občas prehovoril niektorého zo svojich učiteľov, aby ho k nim pustil.

Knihy boli vtedy veľmi drahým a vzácnym tovarom. Bolo to preto, že každá jedna knižka bola napísaná ručne, písmenka po písmenku. Práve mnísi v kláštoroch knihy krasopisne prepisovali. Ak sa čo i len raz pomýlili, museli začať písať celú stranu odznova. Len si predstavte, napísať takú knihu mohlo trvať niekoľko mesiacov, ale pokojne aj niekoľko rokov! Iba málokto si mohol knihu kúpiť – keďže ich výroba bola taká práčna, knihy boli nesmierne drahé.

Len čo sa dvere knižnice otvorili, Johannovi poskočilo srdce od radosti. Pod dohľadom svojho učiteľa siahol do police po Bibliu a veľmi opatrne otvoril prvú stránku. Každý pohľad do knižky bol pre neho ako zázrak. Písmená na papieri, keď sa pospájali do viet, tvorili pred jeho očami celé príbehy. Kiežby mohol mať takú knihu doma!

Keď Johann dospel, vyučil sa za zlatníka a brusiča zrkadiel a drahých kameňov. Láska a obdiv ku knihám ho ale neopustili. Stále z času na čas zašiel do kláštornej knižnice obdivovať nádherné diela v ich zbierke.

Jedného dňa Johann nemal práve veľa práce. ... Už-už sa chystal vstať, no odrazu mu čosi napadlo. Usmial sa, sadol si späť k stolu a pustil sa do práce. Keď neskoro večer odchádzal z dielne, na stole mal vyloženú celú abecedu, vyrobenú písmenko po písmenku – zo zlata.

Johann bol so sériou zlatých písmen, ktoré vyrobil pre svoje potešenie, veľmi spokojný. Ale aj tak spal celú noc nepokojným spánkom. Nadránom sa náhle prudko posadil a zasmial sa. To je ono! Okamžite sa obliekol a utekal do dielne. Keď dorazil, nečakal ani chvíľu. Vzal čiernu farbu, pomaľoval ňou zlaté písmeno J a to potom odtlačil rovno na košeľu. Písmeno na bielej látke priam žiarilo. Funguje to! Johann vzápätí natrel farbou písmená O, H, A, N, E a S – a postupne, písmenko po písmenku, si košeľu podpísal svojím celým menom: Johannes Gutenberg.

„Čo to tu robíte, pane?“ neveriacky na neho hľadel jeho učeň Albrecht po tom, čo ráno dorazil do práce.

Johann mu s úsmevom od ucha k uchu odvetil: „Práve som prišiel na to, ako rozšíriť knihy medzi ľuďi, Albrecht!“ a žartovne mu odtlačil písmeno A priamo na čelo.

Celé ďalšie mesiace strávil Johann premýšľaním a vylepšovaním svojho objavu. Experimentoval s veľkosťou písmen. Zohnal si zásoby papiera. Z kovových písmeniek dával dohromady slová, slová skladal do viet, vety do odsekov.

A keď už mal všetko vyskúšané, zobral drevenú dosku a z písmen na ňu vyskladal príbeh o stvorení sveta, ktorý poznal z Biblie. Natrel poukladané písmenká čiernou farbou a odtlačil ich na papier.

„Hotovo!“ zvolal nadšene. „Albrecht, pod' sa pozrieť!“

Albrecht zvedavo pozeral na bielu stránku s odtlačenými písmenami.

„Koľko by asi trvalo prepísať tento príbeh na ďalšiu stránku?“ opýtal sa Johann. „Hodinu? Dve hodiny? Pozri sa, mne stačí len okamih!“ zvolal a odtlačil písmená na druhú, tretiu, štvrtú stránku. O chvíľu sa po celej dielni povalovali strany plné presne rovnakých vytlačených príbehov. „Predstav si, koľko kníh tak dokážeme vytlačiť za jeden deň! Stovky, Albrecht, stovky!“

Johann svoj nápad ďalej rozvíjal a zdokonaľoval. Vymyslel tlačiarenskú formu, do ktorej sa dali malé kovové písmenká povkladať, aby sa nepohybovali a dali sa ľahšie odtláčať. Namiesto štetca začal na nanášanie tlačiarenskej farby používať valček. A aby sa písmená odtlačili na papier dôkladne, pritlačil ich lisom na hrozno. A div sa svete, ono to fungovalo! Zrodila sa kníhtlač.

Johannes Gutenberg svojím vynálezom dosiahol to, o čom sníval už ako malý chlapec. Počet kníh začal prudko narastať a konečne sa dostali aj medzi bežných ľudí.

Text bol upravený na didaktické účely.

Zdroj: www.readmio.sk

1. Zakrúžkuj písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi.

Kam sa chcel pozrieť žiak Johann?

- A. do kláštornej knižnice
- B. do kláštornej záhrady
- C. do kláštornej dielne
- D. do kláštornej kaplnky

Nu se completează de către elev.

COD

1.

2. Zakrúžkuj písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi.

Mních Michal trochu zmätene potriasol hlavou, pokynul chlapcovi a ...

- A. vydal sa dlhou chodbou smerom ku kostolu.
- B. vydal sa dlhou chodbou smerom k dielni.
- C. vydal sa dlhou chodbou smerom ku knižnici.
- D. vydal sa dlhou chodbou smerom k tlačiarňi.

Nu se completează de către elev.

COD

2.

3. Zakrúžkuj písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi.

Kde sa nachádzali veľmi vzácne a cenné spisy?

- A. V kláštornej triede.
- B. V kláštornej knižnici.
- C. V kláštornej chodbe.
- D. V kláštornej pivnici.

Nu se completează de către elev.

COD

3.

4. Zakrúžkuj písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi.

Prečo Johann odsúhlasil všetko, čo mu mních Michal nakázal?

- A. Preto aby konečne uvidel všetky tie nádherné knihy.
- B. Preto aby konečne uvidel všetky tie nádherné okná.
- C. Preto aby mohol prečítať všetky tie nádherné knihy.
- D. Preto aby mohol upratať všetky tie nádherné knihy.

Nu se completează de către elev.

COD

4.

5. Zakrúžkuj písmeno, zodpovedajúce odpovedi, ktoré označuje správne poradie udalostí z textu, tak ako sa udiali.

1.	Zrodila sa kníhtlač a Johann dosiahol to, o čom sníval už ako malý chlapec.
2.	Po celej dielni sa povalovali strany plné presne rovnakých vytlačených príbehov.
3.	Johann svoj nápad ďalej rozvíjal a zdokonaľoval.
4.	Natrel poukladané písmenka čiernou farbou a odtlačil ich na papier.
5.	Johann zobral drevenú dosku a z písmen na ňu vyskladal príbeh.
6.	Počet kníh začal prudko narastať a dostali sa aj medzi bežných ľudí.

- A. 4, 6, 1, 5, 3, 2.
- B. 1, 3, 2, 4, 5, 6.
- C. 1, 2, 3, 4, 6, 5.
- D. 5, 4, 2, 3, 1, 6.

Nu se completează de către elev.

COD

5.

6. Spoj čiarou postavu s činnosťou, ktorú vykonala.

Postava	Vykonaná činnosť
Johann	Natrel poukladané písmenka čiernou farbou a odtlačil ich na papier. Hľadal na ťažkom zväzku kľúče od knižnice.
Albrecht	
Michal	

Nu se completează de către elev.

COD

6.

7. Zakrúžkuj písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi.

Knihy boli vtedy veľmi drahým a vzácnym tovarom, lebo:

- A. každá jedna knižka bola vytlačená ručne, písmenko po písmenku.
- B. každá jedna knižka bola napísaná ručne, písmenko po písmenku.
- C. každá jedna knižka bola pozlátená ručne, písmenko po písmenku.
- D. každá jedna knižka bola vytesaná ručne, písmenko po písmenku.

Nu se completează de către elev.

COD

7.

8. Zakrúžkuj písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi.

Napísať knihu mohlo trvať niekoľko mesiacov, ale

- A. pokojne aj niekoľko dní!
- B. pokojne aj niekoľko hodín!
- C. pokojne aj niekoľko rokov!
- D. pokojne aj niekoľko týždňov!

Nu se completează de către elev.

COD

8.

9. Zakrúžkuj písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi.

Za čo sa vyučil Johann keď dospel?

- A. Za maliara a brusiča zrkadiel a drahých kameňov.
- B. Za výborného zlatníka a zberateľa drahých kameňov.
- C. Za predavača a brusiča zrkadiel a drahých kameňov.
- D. Za zlatníka a brusiča zrkadiel a drahých kameňov.

Nu se completează de către elev.

COD

9.

10. Zakrúžkuj písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi.

Čo povedal Johann Albrechtovi po tom, čo ráno dorazil do práce?

- A. „Práve som prišiel na to, ako rozšíriť písmenka medzi ľuďi!“
- B. „Práve som prišiel na to, ako rozšíriť rukopisy medzi ľuďi!“
- C. „Práve som prišiel na to, ako rozšíriť knihy medzi ľuďi!“
- D. „Práve som prišiel na to, ako urobiť knihy medzi ľuďi!“

Nu se completează de către elev.

COD

10.

11. Napíšte, formou troch jednoduchých viet, čo urobil Johann, keď sa otvorili dvere kláštornej knižnice.

.....

.....

.....

Nu se completează de către elev.

COD – Conținutul de idei (mesaje/enunțurile scrise)

11.

COD – Ortografia

11.

12. Pozorne si prečítajte nasledujúce tvrdenia.

Napíšte *P* do políčka vedľa pravdivého tvrdenia a *N* do políčka vedľa nepravdivého tvrdenia.

• Každý pohľad do knižky bol pre malého Johanna zázrakom.	
• Johann vyrobil prvé písmenka zo striebra a drahých kameňov.	
• Johann bol s urobenou sériou zlatých písmen veľmi spokojný.	

Nu se completează de către elev.

COD

12.

13. Pozorne si prečítajte nasledujúce otázky.

Do políčka vedľa každej z nižšie uvedených otázok napíšte **ÁNO** pre kladnú odpoveď a **NIE** pre zápornú odpoveď.

• Otláčil Johann písmeno J rovno na bielu košeľu?	
• Podpísal si Johann svoj plášť svojím celým menom?	
• Odtlačil Johann písmeno A na čelo Albrechta?	

Nu se completează de către elev.
COD

13.

14. Formulujte, prostredníctvom jednoduchých viet, štyri možné negatívne dôsledky toho, ak by Johann nebol vymyslel kníhtlač.

1.
2.
3.
4.

Nu se completează de către elev.

COD – Conținutul de idei (mesajele/enunțurile scrise)

14.

COD – Ortografia

14.

COD – Punctuația

14.

15. Opierajúc sa o príbeh a Johannove konanie z rozprávky, vymyslite a napíšte iný koniec rozprávky.

V texte budete rešpektovať nasledujúce požiadavky:

- predstavíte dve nevýhody rukopisných kníh a dve výhody kníhtlače;
- zvolíte vhodný nadpis pre iný (nový) koniec rozprávky;
- iný (nový) koniec rozprávky napíšete v rozsahu 8-10 riadkov;
- budete správne písať slová, správne používať interpunkčné znamienka a text správne umiestnite na stranu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nu se completează de către elev.

COD - Conținutul de idei (mesajele/enunțurile scrise)

15.

COD – Ortografia

15.

COD – Punctuația

15.

COD – Organizarea și coerența textului scris

15.

GRATULUJEME, DOSTAL SI SA NA KONIEC TESTU!
ĎAKUJEME ZA ÚČASŤ!